

CAȘEPJA

Nr. CA/630/17.06.2026

NECLASIFICAT
Exemplar nr. 1/2

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
DEPARTAMENTUL PENTRU RELAȚIA CU PARLAMENTUL
Domnului Secretar de Stat Nini SĂPUNARU

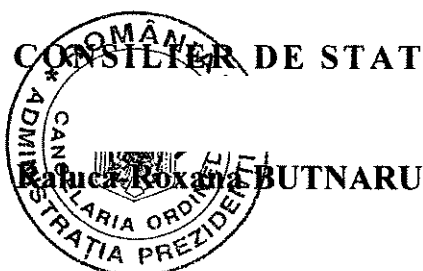
Stimate domnule Secretar de Stat,

Prin adresa nr. 7060/2026 din 12.06.2026 (înregistrată la Cancelaria Ordinelor cu nr. CA/630/15.06.2026), ne-ați solicitat **opinia referitoare la propunerea legislativă privind modificarea și completarea Legii nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității (Bp. 354/2026).**

În urma analizei efectuate la nivelul Cancelariei Ordinelor, vă transmitem punctul de vedere anexat în format letric, iar prin e-mail, în format electronic editabil.

Mulțumindu-vă pentru colaborare, vă asigurăm stimate domnule Secretar de Stat, de întreaga noastră disponibilitate pentru îndeplinirea obiectivelor convergente.

Cu deosebită considerație,

PUNCT DE VEDERE

**referitor la propunerea legislativă privind modificarea și completarea
Legii nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României
și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul
la propriul dosar și deconspirarea Securității
(Bp. 354/2026)**

I. *Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României*, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 29/2000*) a fost modificată și completată prin acte normative adoptate în vederea consolidării cadrului juridic aplicabil, cele mai multe fiind elaborate de către Comisia specială a Camerei Deputaților, for legislativ desemnat în anii 1993, 1997 și 2001, Comisie care a funcționat de-a lungul a trei legislaturi dar și-a încheiat activitatea în 2004¹.

Analizând propunerea de modificare și completare a cadrului normativ privind sistemul național de decorații al României și accesul la propriul dosar, supunem atenției următoarele argumente juridice, constituționale și de tehnică legislativă care justifică formularea unui punct de vedere nefavorabil, prin care susținem respingerea inițiativei legislative:

1. Deficiențe de tehnică legislativă și suprapunere normativă (Art. I pct. 1)

Legea nr. 29/2000, în reglementarea actuală, conține deja articolul 3¹ (introdus prin Legea nr. 372/2023, publicată în Monitorul Oficial nr. 1106 din 8 decembrie 2023). Modificarea propusă reia parțial interdicții existente sau acoperite de normele de drept comun, generând confuzie legislativă.

O astfel de abordare încalcă standardele de claritate și previzibilitate ale normei juridice impuse imperativ de Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă.

Pentru ultima teză propusă în scopul completării art. 3¹ „și nici cetățenilor care au săvârșit fapte dezonorante care aduc prejudicii morale membrilor ordinului” constatăm că nu există o expunere de motive, nefiind prezentate argumentele care ar justifica această completare a textului de lege existent.

¹ Hotărârea Camerei Deputaților nr. 5 din 2 februarie 1993, privind instituirea Comisiei speciale pentru elaborarea unei propuneri legislative cu privire la decorațiile și titlurile de onoare naționale române, în „Monitorul Oficial al României”, Partea I, nr. 22 din 9 februarie 1993; Hotărârea Camerei Deputaților nr. 12 din 21 aprilie 1997, privind instituirea Comisiei speciale pentru îmbunătățirea propunerii legislative privind sistemul național de decorații al României, „Monitorul Oficial al României”, Partea I, nr. 73 din 23 aprilie 1997; Hotărârea Camerei Deputaților nr. 35 din 26 iunie 2001, privind instituirea Comisiei speciale pentru elaborarea propunerilor legislative prevăzute la art. 79 din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României și avizarea proiectelor de legi pentru aprobarea ordonanțelor și ordonanțelor de urgență emise de Guvern în acest domeniu, în „Monitorul Oficial al României”, Partea I, nr. 355 din 2 iulie 2001.

Textul ce se propune a fi introdus cuprinde noțiuni vagi (fapte dezonorante care aduc prejudicii morale ...) fără a fi definită sau măcar exemplificată noțiunea și fără a exista criterii în funcție de care faptele pot fi calificate ca fiind dezonorante, **anterior decorării**.

2. Paralelism legislativ și reglementare redundantă (Art. I pct. 4 și pct. 6)

Constituirea, organizarea, funcționarea și procedura în caz de vacanță a locurilor în Consiliile de Onoare sunt aspecte deja reglementate în detaliu prin acte normative speciale. Ridicarea acestor detalii strict organizatorice la rang de lege este contrară normelor de tehnică legislativă (spre exemplu, Hotărârea Guvernului nr. 1.511/2005 privind aprobarea Regulamentului pentru organizarea și funcționarea Consiliilor de Onoare ale Ordinilor Naționale „Steaua României”, „Serviciul Credincios” și „Pentru Merit”, precum și celelalte hotărâri de guvern specifice care se referă la consiliile de onoare).

3. Încălcarea prerogativelor constituționale ale Președintelui României (Art. I pct. 5)

Atribut instituțional exclusiv: Cancelarul Ordinilor face parte din structura de consilieri ai Președintelui României. Potrivit Art. 94 lit. c) din Constituția României, Președintele „*numește în funcții publice, în condițiile prevăzute de lege*”, corelat cu Art. 100 alin. (1), în baza căruia își exercită atribuțiile prin emiterea de decrete. Numirea echipei proprii reprezintă un act de oportunitate instituțională exclusivă a șefului statului.

Limita mandatului: Impunerea prin lege a unui mandat fix de 5 ani pentru Cancelar aduce o atingere directă independenței instituționale și dreptului constituțional al Președintelui României de a-și organiza și gestiona aparatul propriu pe durata mandatului său. Se poate constata că în varianta de modificare propusă, este încălcat dreptul Președintelui de a-și numi proprii consilieri (Cancelarul ordinelor are statut de Consilier de Stat).

4. Existența unor mecanisme administrative active și eficiente (Art. II)

Proceduri administrative deja implementate: Cancelaria Ordinilor aplică deja un set de proceduri clare, corelate cu legislația națională și europeană (GDPR).

După introducerea art. 3¹ în Legea 29/2000, cetățenii propuși pentru decorare semnează în mod obligatoriu un acord pentru prelucrarea datelor cu caracter personal, ce conține o declarație pe propria răspundere cu următorul conținut:

„Nu am avut calitatea de lucrător sau colaborator al Securității și în privința subsemnatului/tei nu există, la data completării prezentului acord, vreo pedeapsă privativă de libertate rămasă definitivă”. Acest acord GDPR permite verificarea îndeplinirii condițiilor prevăzute de art. 3¹ din Legea nr. 29/2000 de către instituții abilitate de stat (CNSAS și MAI).

Solicitarea unei noi declarații conform prevederilor din inițiativa legislativă devine astfel o măsură redundantă, care nu aduce un plus de valoare juridică.

5. Imposibilitatea materială a punerii în aplicare (Art. II)

Dificultate logistică majoră: Obligația de a identifica și verifica retroactiv toți cetățenii decorați pe parcursul ultimelor decenii (p. 2) este imposibil de realizat în mod obiectiv.

În situația în care prin „membru” se înțelege „persoană decorată”, această prevedere ar urma să se aplice în cazul tuturor celor care au primit distincții care fac parte din sistemul național de decorații, prevăzut în Legea 29/2000.

Cancelaria Ordinelor/Instituția Prezidențială susține ferm și necondiționat lustrarea, deconspirarea Securității ca poliție politică și eliminarea oricăror privilegii morale sau materiale pentru foștii lucrători ori colaboratori ai regimului comunist.

Cu toate acestea, apreciem că **o cauză morală nu poate fi apărută prin mijloace profund neconstituționale**. Inițiativa legislativă aflată în analiză, deși pornește de la o intenție legitimă, încalcă grav pilonii fundamentali ai statului de drept, ordinea constituțională și normele elementare de tehnică legislativă.

La peste 25 de ani de aplicare a legislației referitoare la distincții, chiar dacă intenția legiuitorului de astăzi este una legitimă, măsura este pe cât de târzie, pe atât de imposibil de pus în practică.

I. ARGUMENTE JURIDICE ȘI CONSTITUȚIONALE FUNDAMENTALE

1. Încălcarea principiului neretroactivității legii civile (Art. 15 alin. 2 din Constituție)

Articolul II al inițiativei obligă *fiecare membru* decorat de la intrarea în vigoare a *Legii nr. 29/2000* și până în prezent să depună o declarație pe propria răspundere în termen de 3 luni.

O lege nouă poate governa doar pentru viitor. Ea nu poate interveni pentru a altera sau verifica retroactiv condițiile unui act administrativ individual (decretul de decorare) care și-a epuizat complet efectele la data emiterii sale.

Curtea Constituțională a României (CCR) a statuat constant, în jurisprudența sa, că modificarea criteriilor de menținere a unui drept ori statut dobândit în trecut, prin norme introduse *ex-post*, echivalează cu o încălcare flagrantă a legii fundamentale.

2. Instabilitatea raporturilor juridice și lipsa de predictibilitate (Art. 1 alin. 5 din Constituția României)

Prin formulările ambigue de la Art. I pct. 3 și Art. III pct. 1 (care utilizează sintagma generică „*persoanele decorate*”), proiectul deschide calea unei vânători administrative retroactive asupra tuturor distincțiilor acordate în ultimele decenii.

Filtrele de integritate realizate de CNSAS sunt constituționale și profund necesare doar dacă sunt aplicate **proactiv**, ele fiind aplicabile după intrarea în vigoare a dispozițiilor art.3¹ din Legea nr. 29/2000 (introdus prin Legea nr. 372/2023)

O aplicare retroactivă a legii ar distruge încrederea cetățenilor în predictibilitatea actelor emise de statul român.

3. Risc iminent de blocaj instituțional și vulnerabilitate la CCR

Obligarea CNSAS de a verifica cel puțin câteva zeci de mii de cetățeni decorați pe parcursul a peste două decenii este o măsură, inaplicabilă practic, care ar putea duce la blocarea activității instituției. Orice text adoptat în această formă prezintă riscuri semnificative de neconstituționalitate, cu potențialul de a discredita eforturile legitime de promovare a integrității și de clarificare a trecutului comunist.

Raportat la situațiile menționate în expunerea de motive, constatăm că prin modificările propuse, nu ar putea fi corectate preținsele interpretări greșite ale prevederilor art. 51 din Legea nr. 29/2000.

Menționăm în acest sens practica constantă a Curții Constituționale care, în deciziile pronunțate², a statuat clar că „*legea nu poate impune o obligație de a retrage calitatea de membru al unui ordin*”. Textul din art. 51 din Legea nr. 29/2000 (care folosește sintagma „*se poate pierde*”) nu îl obligă pe șeful statului, ci îi oferă un drept de apreciere administrativă și politică, lucru confirmat și în sintezele oficiale ale jurisprudenței.

II. Din analiza dispozițiilor propunerii legislative, așa cum este formulată, rezultă că aplicarea măsurilor preconizate nu permite o estimare a impactului asupra cheltuielilor bugetului de stat și nici o determinare a acestora. Modificările propuse vizează exclusiv condițiile și procedurile privind conferirea și retragerea decorațiilor, precum și aspecte procedurale referitoare la verificarea îndeplinirii unor condiții legale, fără a institui drepturi financiare sau obligații de plată. În aceste condiții, ne aflăm în imposibilitatea întocmirii fișei financiare prevăzute de art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice.

Concluzie

Având în vedere motivele de neconstituționalitate de fond (atribuțiile exclusive ale Președintelui), paralelism legislativ accentuat cu actele normative subsecvente în vigoare (HG nr. 1511/2005, HG nr. 354/2006) și viciile grave de tehnică legislativă, **solicităm respingerea inițiativei legislative.**

* * *

² Decizia nr. 479/2021 publicată în Monitorul Oficial nr. 1023 din 27.10.2021, Decizia nr. 380 din 11 iulie 2024 publicată în Monitorul Oficial nr. 937 din 18.09.2024.